

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om transport av farliga ämnen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om transport av farliga ämnen ändras.

Till lagen fogas enligt förslaget bestämmelser om det vidareutbildningstillstånd som krävs av en anordnare av vidareutbildning som ger personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar av fordon specialutbildning och om tillsynen över detta. Vidareutbildningstillståndet beviljas av Trafiksäkerhetsverket. I lagen tas det in bestämmelser om förutsättningarna för vi-

dareutbildningstillstånd samt om ansökan och beviljande av tillstånd. Innehållet i bestämmelserna stämmer i hög grad överens med motsvarande bestämmelser i den nya lagen om fordonsbesiktningsverksamhet. Dessutom kompletteras och preciseras de myndiganden i lagen som gäller specialutbildning. Vissa tekniska revideringar och preciseringar görs också i lagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING.....	3
1 Nuläge.....	3
2 Föreslagna ändringar	4
3 Propositionens konsekvenser.....	8
4 Beredningen av propositionen	8
5 Ikraftträdande.....	8
LAGFÖRSLAG.....	9
om ändring av lagen om transport av farliga ämnen.....	9
BILAGA.....	12
PARALLELLTEXT.....	12
om ändring av lagen om transport av farliga ämnen.....	12

MOTIVERING

1 Nuläge

Bestämmelser och föreskrifter om transport av farliga ämnen grundar sig i Finland på internationella avtal samt på Europeiska unionens lagstiftning. Europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg från 1957 (FördrS 23/1979), nedan *ADR-överenskommelsen*, gäller vägtransporter. I bilag C till konventionen om internationell järnvägstrafik (FördrS 52/2006, COTIF-konventionen) finns bestämmelser om internationella järnvägstransporter av farligt gods (nedan *RID-reglementet*). Vid de gemensamma ADR/RID-mötena försöker man harmonisera väg- och järnvägsbestämmelserna.

Bestämmelser om transport av farliga ämnen finns i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994, nedan TFÄ-lagen), som trädde i kraft den 2 augusti 1994. Lagen har ändrats flera gånger efter ikraftträdandet.

I TFÄ-lagen finns bestämmelser om transport av farliga ämnen på väg, på järnväg och i annan spårtrafik, med luftfartyg samt som styckegods på fartyg. Syftet med lagen är att förebygga och avvärja skador och risker som transport av farliga ämnen kan medföra för människor, miljön eller egendom. I lagen finns bestämmelser bl.a. om skyldigheterna hos olika transportparter vid transport av farliga ämnen, behöriga myndigheter och deras viktigaste uppgifter samt förbud och tillsyn som gäller transporter.

I 7 a–c § i TFÄ-lagen föreskrivs om krav på fordon som används för transport av farliga ämnen samt om TFÄ-besiktningar och TFÄ-godkännanden. Enligt 7 a § i TFÄ-lagen ska fordon som används för transport av farliga ämnen till sin konstruktion, sina tekniska egenskaper och sin utrustning vara lämpliga särskilt för transport av farliga ämnen. Tankfordon som är avsedda för transport av farliga ämnen och fordon som är avsedda för transport av explosiva varor ska godkännas för transport av farliga ämnen (*TFÄ-godkännande*) och därefter besiktas årligen (*TFÄ-besiktning*), om farliga ämnen transporteras på fordonet i sådana mängder som inte är ringa. TFÄ-besiktningar utförs av

ett besiktningsställe som bemyndigats av Trafiksäkerhetsverket med stöd av 7 b § i TFÄ-lagen och TFÄ-godkännanden beviljas av ett besiktningsställe och av en beviljare av enskilt godkännande av fordon som bemyndigats av Trafiksäkerhetsverket.

Enligt 7 c § i TFÄ-lagen ska personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar ha tilläggsutbildning i form av sådan specialutbildning som behövs för att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar. Närmare bestämmelser om utbildningen finns i statsrådets förordning om specialutbildning för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar av fordon (444/2014), som utfärdats med stöd av paragrafen i fråga. Om rätten att ge specialutbildning har tidigare föreskrivits i lagen om koncession för fordonsbesiktning. Lagstiftningen om ordnandet av uppgifter som gäller besiktning och enskilt godkännande av fordon har dock nyligen reviderats genom lagen om fordonsbesiktningsverksamhet (957/2013), nedan *besiktningslagen*, och lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon (958/2013), nedan *lagen om enskilt godkännande*. Den förstnämnda lagen trädde i kraft den 1 juli 2014 och den andra lagen träder i kraft den 1 januari 2015. I den nya lagstiftningen ingår till skillnad från den tidigare lagstiftningen inte längre bestämmelser om den specialutbildning som krävs av personer som utför TFÄ-besiktningar och som beviljar TFÄ-godkännanden. Därför är det nödvändigt att bestämmelser om detta tas in i TFÄ-lagen. Tillstånd att ge vidareutbildning ska såsom hittills beviljas av Trafiksäkerhetsverket. För närvarande har tre aktörer beviljats tillstånd att ge vidareutbildning.

Dessutom föreslås att den terminologi som används i TFÄ-lagen förenhetligas så att den motsvarar den terminologi som används i den nya lagstiftningen om besiktningar och om enskilt godkännande. I TFÄ-lagen förslås också vissa tekniska preciseringar och specificeringar, delvis till följd av ändringar i Europeiska unionens lagstiftning och i internationella avtal.

2 Föreslagna ändringar

7 c §. *Behörighetsvillkor för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar.* Det föreslås att terminologin i 1 mom. ändras i överensstämmelse med den nya besiktningsslagen och lagen om enskilt godkännande som träder i kraft den 1 januari 2015. Således ersätts enligt förslaget tilläggsutbildning med termen vidareutbildning och personer som utför besiktningar med termen besiktare i enlighet med besiktningsslagen. I överensstämmelse med lagen om enskilt godkännande ersätts personer som beviljar enskilt godkännande med termen utförare av enskilt godkännande.

Det föreslås att bemyndigandena i paragrafens 2 mom. preciseras. Genom förordning av statsrådet får det utfärdas bestämmelser om den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar, om inträdeskrav till specialutbildningen, om de prov som ansluter sig till specialutbildningen och om det betyg som ges över proven. Trafiksäkerhetsverket ska i sin tur kunna meddela närmare föreskrifter om grunderna för bedömning och godkännande av de prov som ansluter sig till den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar och andra tekniska detaljer kring specialutbildningen.

Dessutom föreslås att begreppet bilinspektör vid försvarsmakten ersätts med begreppet fordonsinspektör i enlighet med den nya besiktningsslagen. Med stöd av paragrafen utfärdas närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av en fordonsinspektör vid försvarsmakten genom förordning av försvarsministeriet.

7 d §. *Tillstånd att ge vidareutbildning för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar.* Det föreslås att det till lagen fogas en ny paragraf om det vidareutbildningstillstånd som krävs av den utbildningsanordnare som ger specialutbildning. Innehållet i de föreslagna bestämmelserna motsvarar i hög grad bestämmelserna om vidareutbildningstillstånd i den nya besiktningsslagen.

Enligt 1 mom. ska den aktör som ger personer som beviljar TFÄ-godkännanden och

utför TFÄ-besiktningar vidareutbildning ha av Trafiksäkerhetsverket beviljat tillstånd att ge vidareutbildning. Tillstånd att ge vidareutbildning kan inte enbart beviljas sammanslutningar, utan även t.ex. fysiska personer. I överensstämmelse med nuvarande praxis ska dock den specialutbildning som krävs av en fordonsinspektör vid försvarsmakten ges av försvarsmakten själv, och med stöd av paragrafens 3 mom. behövs inte Trafiksäkerhetsverkets tillstånd att ge utbildning.

Trafiksäkerhetsverket ska vid behov kunna ge specialutbildning med stöd av 2 mom. i paragrafen.

Enligt 4 mom. ska vidareutbildningstillstånd beviljas om sökanden förfogar över tillräcklig och yrkesskicklig undervisningspersonal som är förtrogen med godkännandeverksamhet samt TFÄ-godkännanden och TFÄ-besiktningar. Dessutom krävs att sökanden uppfyller de allmänna förutsättningarna i besiktningsslagen för beviljande av vidareutbildningstillstånd. Bestämmelser om dessa förutsättningar finns i 30 § i den lagen. Sökanden ska således ha rätt att idka näring i Finland och får inte vara försatt i konkurs. Om sökanden är en fysisk person, ska han eller hon vara myndig och hans eller hennes handlingsbehörighet får inte ha begränsats. Dessutom krävs att sökanden i sin tjänst har en myndig och sakkunnig person, som inte är försatt i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats, som svarar för utbildningsverksamheten. Som en sakkunnig person som svarar för utbildningsverksamheten anses en person som enligt utbildningstillståndets omfattning är förtrogen med bestämmelserna i anslutning till besiktningsslagen och godkännandeverksamheten. Av ansvarspersonen krävs dessutom erfarenhet av utbildnings- och undervisningsverksamhet. Sökanden ska dessutom förfoga över tillräckliga och för ändamålet lämpliga lokaler och behövligt undervisningsmaterial och behövlig undervisningsutrustning. Dessutom krävs ett detaljerat utbildningsprogram av vilket framgår undervisningsämnen, tidtabeller och planerade undervisningsmetoder.

I 5 mom. föreslås bestämmelser om ansökan om vidareutbildningstillstånd. Till ansökan om vidareutbildningstillstånd ska fogas de uppgifter och de redogörelser och utred-

ningar som föreskrivs i 31 § i besiktningsslagen samt uppgift om vad den person som svarar för utbildningsverksamheten har för utbildning och erfarenhet i anslutning till godkännandeverksamhet. Enligt 31 § i besiktningsslagen krävs att till ansökan fogas en redogörelse för i vilken omfattning utbildningsrätt söks, uppgift om den person som svarar för utbildningsverksamheten samt dennes utbildning och erfarenhet i anslutning till besiktningsslagen, en redogörelse för den huvudsakliga undervisningspersonalens yrkesskicklighet och en utredning om undervisningsmaterialet. Dessutom ska i enlighet med besiktningsslagen till ansökan fogas en utredning om utbildningens innehåll, av vilken framgår undervisningsämnena, tidtabellen för dem samt undervisningsmetoderna. Till ansökan ska också fogas en bedömning av när utbildningsverksamheten ska inledas och uppgifter om de platser där utbildningen i huvudsak ges, samt en redogörelse för möjligheterna att få den praktik som krävs och för de praktiska arrangemangen för skriftliga prov. Också till övriga delar ska bestämmelserna i besiktningsslagen tillämpas på ansökningar om vidareutbildningstillstånd. Ansökan ska således göras skriftligt till Trafiksäkerhetsverket.

I 6 mom. föreslås bestämmelser om beviljande av vidareutbildningstillstånd på motsvarande sätt som i besiktningsslagen. Således ska Trafiksäkerhetsverket bevilja vidareutbildningstillstånd till sökande som uppfyller de krav som beskrivs ovan och som visar upp de redogörelser och utredningar som nämns ovan.

Enligt 7 mom. ska det som föreskrivs i besiktningsslagen tillämpas på återkallande av vidareutbildningstillstånd, på prov i anslutning till vidareutbildningen och bevarande av handlingar som gäller dem, på den opartiskhet som ska iaktas vid tillhandahållande av vidareutbildning, på avvikelser från förvaltningslagens bestämmelser om jäv i vidareutbildningen samt på tillsynen över innehavare av vidareutbildningstillstånd. Med stöd av momentet ska först och främst bestämmelserna i 33 § i besiktningsslagen om prov i anslutning till vidareutbildningen och bevarande av handlingar som gäller dem tillämpas. Enligt paragrafen ska den som ger utbildning

ordna prov i anslutning till den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar. Denne ska bevara provhandlingarna i fem år och uppgifterna om provresultaten i tio år. Med stöd av 34 § i besiktningsslagen är en innehavare av utbildningstillstånd skyldig att opartiskt erbjuda alla personer som uppfyller inträdeskraven den vidareutbildning som innehavaren av tillståndet ordnar och den som söker till en utbildning har rätt att få utbildning på sitt språk, finska eller svenska.

Med stöd av momentet ska också 35 § i besiktningsslagen tillämpas. Enligt denna paragraf ska inte 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen tillämpas på anställda i utbildningsverksamheten hos innehavare av vidareutbildningstillstånd. Enligt denna punkt är en tjänsteman jävig om denne står i anställningsförhållande eller i sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet till en part eller till någon för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada. Syftet med det föreslagna undantaget är att i överensstämmelse med nuvarande praxis göra det möjligt för tillståndshavarens utbildare att arbeta när verksamheten riktar sig mot den egna arbetsgivarens anställda, t.ex. vid övervakning och granskning av prov.

I 6 kap. i besiktningsslagen finns bestämmelser om tillsyn. Även de bestämmelser som i detta kapitel gäller tillsyn över innehavare av utbildningstillstånd ska tillämpas på en sådan innehavare av utbildningstillstånd, som har rätt att ge den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar. Således ska Trafiksäkerhetsverket i enlighet med 37 § 2 mom. i besiktningsslagen med fem års mellanrum kontrollera att innehavare av utbildningstillstånd fortfarande uppfyller kraven för beviljande av tillstånd. Detta behövs, eftersom utbildningstillstånden enligt de föreslagna bestämmelserna i fortsättningen kommer att beviljas tills vidare och inte längre för viss tid såsom tidigare.

Med stöd av det föreslagna 7 mom. ska innehavare av utbildningstillstånd också i enlighet med 38 § 2 mom. i besiktningsslagen trots sekretessbestämmelserna på begäran

lämna Trafiksäkerhetsverket de uppgifter som behövs för tillsynen över att bestämmelserna följs inklusive uppgifter om de personer som ger utbildning och den utbildning som givits. Denne ska också utan dröjsmål meddela Trafiksäkerhetsverket personskiften i fråga om dem som är ansvariga för verksamheten samt andra betydande förändringar som gäller verksamheten. Dessutom föreslås att Trafiksäkerhetsverket i enlighet med 39 § i besiktningsslagen ska ha rätt att på ställen där verksamhet som avses i utbildningstillståndet bedrivs företa de inspektioner som behövs för skötseln av tillsynsuppgifterna. Bestämmelserna motsvarar till största delen tidigare lagstiftning.

Trafiksäkerhetsverket ska kunna ingå avtal med privata tjänsteproducenter om utförande av inspektioner på det sätt som närmare regleras i 40 § i besiktningsslagen.

Med stöd av momentet i fråga ska bestämmelserna i 47 § i besiktningsslagen om återkallande av utbildningstillstånd tillämpas även vid återkallande av vidareutbildningstillstånd för specialutbildning för personer som beviljar TFÅ-godkännanden och utför TFÅ-besiktningar. Trafiksäkerhetsverket ska således återkalla ett vidareutbildningstillstånd för tillhandahållande av specialutbildning för personer som beviljar TFÅ-godkännanden och TFÅ-besiktningar för viss tid eller helt och hållet, om innehavaren av vidareutbildningstillståndet inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Trafiksäkerhetsverket kan också återkalla vidareutbildningstillståndet för viss tid eller helt och hållet, om bestämmelserna om utbildningen inte har iakttagits i utbildningen, eller utbildningen inte har skötts i enlighet med tillståndet eller annars på behörigt sätt. Om det är oskäligt att återkalla tillståndet, ska Trafiksäkerhetsverket dock meddela innehavaren av vidareutbildningstillståndet en anmärkning eller vid behov en skriftlig varning i stället för att återkalla tillståndet.

Innan tillståndet återkallas eller en varning eller anmärkning meddelas ska den som innehar tillståndet beredas rimlig tid för att avhjälpa bristen eller försummelsen. En förutsättning för detta är att bristen eller försummelsen är sådan att den kan rättas till.

13 c §. Besiktningssorgan och deras uppgifter. Det föreslås att paragrafens 4 mom. ändras med beaktande av ändringarna i ADR-överenskommelsen och RID-reglementet år 2015. Ändringarna i fråga kan tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2015 och de blir internationellt förpliktande den 1 juli 2015. I enlighet med gällande lag ska de aktörer som utför underentreprenader och vars ackreditering inte omfattas av besiktningssorganets ackreditering vara ackrediterade enligt standarden SFS-EN ISO/IEC 17020. Enligt den föreslagna ändringen ska de i sådana fall också kunna vara ackrediterade enligt standarden SFS-EN ISO/IEC 17025. Då ska besiktningssorganet dessutom konstatera att aktörerna är oavhängiga och opartiska provningslaboratorier, så att de kan utföra provningar i enlighet med ackrediteringen.

I standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 anges ackrediteringskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier och kraven i den skiljer sig något från kraven i standarden SFS-EN ISO/IEC 17020. Till följd av den föreslagna ändringen kan provnings- och kalibreringslaboratorier som är erkända enligt standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 anlitas bl.a. som underleverantörer, om besiktningssorganet självt inte har den utrustning som krävs för provningen. I besiktningssverksamheten kan man använda sig av underleverantörer t.ex. för att utföra något enskilt test eller en del av en provning och denna ändring gör det möjligt att i större utsträckning använda sig av på behörigt sätt godkända provningslaboratorier, som inte nödvändigtvis har som krav för sin egen verksamhet att uppfylla kraven i standarden SFS-EN ISO/IEC 17020. Tidigare har också ett sådant besiktningssorgan som fungerat som underleverantör varit tvunget att vara ackrediterat enligt standarden SFS-EN ISO/IEC 17020 och detta har kunnat försvåra utförandet av vissa provningar som underentreprenader.

Enligt förslaget fogas till momentet också ett bemyndigande för Trafiksäkerhetsverket att meddela närmare föreskrifter om tillämpning av standarden SFS-EN ISO/IEC 17025, som gäller provningar och kalibreringslaboratoriernas kompetens, i enlighet med internationella förpliktelser som är bindande för Finland samt Europeiska unionens rättsakter.

Avsikten är att Trafiksäkerhetsverket med stöd av bemyndigandet bl.a. fastställer den version av standarden som ska tillämpas.

13 d §. Erkännande av besiktningsorgan. Hänvisningen i 2 mom. till 13 c § 1 mom. ska uppdateras till en hänvisning till 13 c § 2 mom.

13 f §. Utförande av besiktningsorganets uppgifter. Hänvisningen i 1 och 2 mom. till 13 e § 1 mom. 1 punkten ska uppdateras till en hänvisning till 13 e § 1 mom. 3 punkten och hänvisningen i 1 mom. till 13 c § 1 och 2 mom. ska uppdateras till en hänvisning till 13 c § 2 och 3 mom.

20 §. Begäran om omprövning. Paragrafens 3 mom. ska kompletteras så att också ändring i ett beslut som innehavaren av vidareutbildningstillstånd har fattat i ett utbildningsärende ska kunna sökas hos Trafiksäkerhetsverket. Försvarmakten behöver inte tillstånd för att ge sina fordonsinspektörer specialutbildning och därför är den inte en i momentet avsedd innehavare av vidareutbildningstillstånd. Bestämmelsen stämmer överens med motsvarande bestämmelser i besiktningslagen. I ett beslut som Trafiksäkerhetsverket har meddelat med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

23 c §. Tjänsteansvar. Till paragrafen fogas en bestämmelse om straffrättsligt ansvar som gäller personer som ger den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar samt personer som svarar för utbildningsverksamheten. På dessa personer ska bestämmelserna om straffrättsligt ansvar tillämpas i uppgifter i anslutning till vidareutbildningen. Till denna del stämmer bestämmelsen överens med besiktningslagen. De personer som anges ovan får inte orättmätigt använda sin ställning för att gynna sig själva eller någon annan eller röja uppgifter som de fått i samband med skötseln av sin uppgift. Det ska således vara straffbart att t.ex. kräva eller godkänna en fördel för att fullgöra sina skyldigheter eller att fullgöra dem i sådant syfte.

Dessutom ska hänvisningen i 1 mom. till 13 c § 1 mom. uppdateras till en hänvisning till 13 c § 2 mom.

23 d §. Avhjälpan av miljöskador. Enligt förslaget ska en bestämmelse som tidigare fanns i 4 § 5 mom. i lagen (388/2009) återinföras i TFÄ-lagen. Denna bestämmelse upphävdes genom en ändring i lagen 956/2013, då vissa informativa bestämmelser som hänvisade till annan lagstiftning ströks. Genom det upphävda 5 mom. hade å sin sida Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG för att förebygga och avhjälpa miljöskador, det s.k. miljöansvarsdirektivet, genomförts nationellt, vilket innebär att det också hade materiell betydelse.

Bestämmelser om detta föreslås i 8 kap. i lagen. Till kapitlet fogas en ny 23 d § om avhjälpan av miljöskador. Enligt bestämmelsen tillämpas på avhjälpan av betydande förorening av vattendrag eller en naturskada som avses i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) och som orsakats av en transport av ett farligt ämne vad som föreskrivs i 176 § 2 mom. i den nya miljöskyddslagen (527/2014). Genom bestämmelsen genomförs i fråga om transportverksamhet artikel 3.1 a och punkt 8 i bilaga III i miljöansvarsdirektivet. Till sitt sakinnehåll motsvarar bestämmelsen huvudsakligen den bestämmelse i 4 § 5 mom. som upphävts. Till 137 § i den nya miljöskyddslagens kapitel 14 gällande sanering av mark och grundvatten fogades en hänvisning till bestämmelserna om avhjälpan av miljöskador för att säkerställa genomförandet av miljöansvarsdirektivet. På motsvarande sätt föreslås det att den nya 23 d § ska omfatta också betydande förorening av grundvatten.

Enligt 137 § i miljöskyddslagen ska den statliga tillsynsmyndigheten meddela föreläggande om sanering av förorenad mark eller förorenat grundvatten. Om grundvattnet har förorenats i betydande mån, ska myndigheten förelägga den som är ansvarig för saneringen att vidta hjälpåtgärder enligt lagen om avhjälpan av vissa miljöskador (383/2009). Om betydande förorening av vattendrag eller en naturskada har orsakats av en olycka eller av något annat oförutsett, ska den statliga tillsynsmyndigheten enligt 176 § 2 mom. i miljöskyddslagen på motsvarande sätt ålägga den verksamhetsutövare som orsakat skadan att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpan av vissa miljöskador. Den före-

slagna hänvisningen till 137 § och 176 § 2 mom. i miljöskyddslagen är nödvändig i fall där en sådan betydande skada som avses i bestämmelsen orsakas av en transport av farliga ämnen. Genom bestämmelsen säkerställs att den statliga tillsynsmyndighet som avses i miljöskyddslagen, dvs. närings-, trafik- och miljöcentralen, har behörighet att i sådana fall meddela föreskrifter om att vidta hjälpåtgärder enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga betydande ekonomiska eller administrativa konsekvenser.

De föreslagna bestämmelserna om vidareutbildningstillstånd motsvarar i sak till största delen tidigare lagstiftning samt den nya besiktningslagen och lagen om enskilt godkännande.

Enligt den föreslagna ändringen i 13 c § kan de aktörer som utför underentreprenader åt besiktningsorgan och vilkas ackreditering inte omfattas av besiktningsorganets ackreditering vara ackrediterade enligt standarden SFS-EN ISO/IEC 17025. Ändringen gör det möjligt för besiktningsorgan att i fortsättningen anlita även på behörigt sätt godkända provningslaboratorier som underleverantörer. Detta ökar avsevärt den mängd aktörer hos vilka besiktningsorganet kan låta utföra provningar som underentreprenader.

Genom propositionen görs dessutom preciseringar och ändringar av närmast teknisk karaktär i lagen.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet i samarbete med Trafiksäkerhetsverket.

Utlåtanden om utkastet till proposition har begärts av inrikesministeriet, försvarsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Trafiksäkerhetsverket, Trafikverket, Utbildningsstyrelsen, Säkerhets- och kemikalieverket, Strålsäkerhetscentralen, Oljebranschens Centralförbund rf, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Finlands Transport och Logistik SKAL rf, Finlands Speditörförbund rf, Kemiindustrin KI rf, Förening för Teknisk Handel och Tjänster rf, Yleinen Teollisuusliitto ry, Privata Besiktningsstälernas Förbund rf, Å-Besiktning Ab, KI Katsastajat Oy, Autoalan Keskusliitto ry, Autoalan ja Korjaamoiden Liitto ry, Autokatsastajat AK ry, Katsastusinsinöörit ry, Besiktningsmännen för Motorfordon rf, AEL och Suomen Autoteknillinen Liitto ry.

De synpunkter som fördes fram i utlåtandena har beaktats vid den slutliga bearbetningen av propositionen.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av lagen om transport av farliga ämnen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 7 c §, 13 c § 4 mom., 13 d § 2 mom., 13 f §, 20 § 3 mom. och 23 c § 1 mom.,
sådana de lyder, 7 c §, 13 c § 4 mom. och 20 § 3 mom. i lag 956/2013, 13 d § 2 mom. i lag 124/2001, 13 f § i lagarna 124/2001, 215/2005 och 1004/2011 och 23 c § 1 mom. i lag 1004/2011, samt
fogas till lagen nya 7 d och 23 d § som följer:

7 c §

*Behörighetsvillkor för personer som beviljar
TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-
besiktningar*

Utöver vad som separat föreskrivs om behörigheten för besiktare och utförare av enskilt godkännande, ska personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar ha vidareutbildning i form av sådan specialutbildning som behövs för att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar.

Genom förordning av statsrådet får det utfärdas närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar samt bestämmelser om inträdeskraven till specialutbildningen, om de prov som ansluter sig till specialutbildningen och om det betyg som ges över proven. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om grunderna för bedömning och godkännande av proven och de tekniska detaljerna som ansluter sig till den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar.

Närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av fordonsinspektörer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar vid försvarsmakten samt om inträdeskraven till utbildningen får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

7 d §

*Tillstånd att ge vidareutbildning för personer
som beviljar TFÄ-godkännanden och utför
TFÄ-besiktningar*

Den som ger personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar vidareutbildning ska ha av Trafiksäkerhetsverket beviljat tillstånd att ge vidareutbildning. Trafiksäkerhetsverket beviljar också tillstånd att ordna enskild fortbildning. På den som ordnar en sådan fortbildning tillämpas det som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om den som söker utbildningstillstånd och om beviljande av utbildningstillstånd.

Trafiksäkerhetsverket kan vid behov ge specialutbildning.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på den specialutbildning som ges av förs-

varmakten och som krävs av försvarsmaktens fordonsinspektörer.

Vidareutbildningstillstånd beviljas en sökande, om sökanden uppfyller de förutsättningar för beviljande av vidareutbildningstillstånd som föreskrivs i 30 § i lagen om fordonsbesiktningens verksamhet (957/2013) och om sökanden förfogar över tillräcklig och yrkesskicklig undervisningspersonal som är förtrogen med godkännandeverksamhet samt TFÄ-godkännanden och TFÄ-besiktningar.

Till ansökan om vidareutbildningstillstånd ska fogas de uppgifter och de redogörelser och utredningar som anges i 31 § i lagen om fordonsbesiktningens verksamhet samt uppgift om vad den person som svarar för utbildningsverksamheten har för utbildning och erfarenhet i anslutning till godkännandeverksamheten. Till övriga delar tillämpas vad som föreskrivs i lagen om fordonsbesiktningens verksamhet på ansökan om vidareutbildningstillstånd.

Trafiksäkerhetsverket ska bevilja vidareutbildningstillstånd till sökande som uppfyller kraven i 4 mom. och som lämnar de redogörelser och utredningar som avses i 5 mom.

På återkallande av vidareutbildningstillstånd, på prov i anslutning till vidareutbildningen och bevarande av handlingar som gäller dem, på den opartiskhet som ska iaktas vid tillhandahållande av vidareutbildning, på avvikelser från förvaltningslagens bestämmelser om jäv i vidareutbildningen och på tillsynen över innehavare av vidareutbildningstillstånd tillämpas vad som föreskrivs i lagen om fordonsbesiktningens verksamhet.

13 c §

Besiktningens organ och deras uppgifter

Ett besiktningens organ ska självt utföra de uppgifter som besiktningens organ som det förbinder sig att utföra. De besiktningens organ som avses i 1 mom. 1–5 punkten kan dock anlita underleverantörer för deluppgifter som gäller påvisande av överensstämmelse med kraven, periodisk besiktning och andra besiktningar under förutsättning att besiktningens organet har kommit överens med upp-

dragsgivaren om detta. De aktörer som utför dessa uppgifter ska dock omfattas av besiktningens organets ackreditering eller vara separat ackrediterade om de utför uppgifter för ett besiktningens organ som måste vara ackrediterat. Om dessa aktörer är separat ackrediterade ska de antingen vara ackrediterade enligt standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 som gäller provnings- och kalibreringslaboratoriernas kompetens och besiktningens organet ska konstatera att de är oavhängiga och opartiska provningslaboratorier, så att de kan utföra provningen i enlighet med sin ackreditering, eller vara ackrediterade i enlighet med 13 e §. Besiktningens organet svarar för de uppgifter som utförts av underleverantörer. Närmare bestämmelser om besiktningens organs rätt att anlita underleverantörer får utfärdas genom förordning av statsrådet. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om tillämpning av standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 i enlighet med internationella förpliktelser som är bindande för Finland samt Europeiska unionens rättsakter.

13 d §

Erkännande av besiktningens organ

Uppgifter enligt 13 c § 2 mom. som krävs för att påvisa att de förpackningar och tankar som används vid transporter enligt 6 § 2 mom. vilka utförs under kontroll av försvarsmakten överensstämmer med kraven, kan utföras även av en sådan militär inrättning eller militärmyndighet som huvudstaben har erkänt. Ett sådant besiktningens organ ska i tillämpliga delar uppfylla de krav som i denna lag ställs på besiktningens organ, och i fråga om det iaktas även i övrigt i tillämpliga delar vad som i denna lag bestäms om besiktningens organ.

13 f §

Utförande av besiktningens organets uppgifter

När besiktningens organen sköter uppgifter enligt 13 c § 2 och 3 mom. samt 20 § 2 mom.

ska de iaktta bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). I språklagen (423/2003) finns bestämmelser om besiktningsorganens språkliga skyldigheter i fråga om service. Om besiktningsorganets uppgifter sköts av en i 13 e § 1 mom. 3 punkten avsedd del som är avskild från organets övriga verksamhet, tillämpas dock inte 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen på besiktningsorganets anställda.

Besiktningsorganen är skyldiga att inom gränserna för sitt verksamhetsområde tillhandahålla besiktningsorganstjänster på jämlika grunder till alla som vill ha tjänster. Skyldigheten att tillhandahålla tjänster gäller dock inte ett besiktningsorgan som avses i 13 e § 1 mom. 3 punkten och som är en avskild del av organets övriga verksamhet.

20 §

Begäran om omprövning

Omprövning av ett beslut som ett besiktningsställe har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande och TFÄ-besiktning eller som den som beviljat enskilt godkännande har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande eller som en i 7 d § avsedd innehavare av vidareutbildningstillstånd har

Helsingfors den 30 oktober 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

fattat i ett utbildningsärende får begäras hos Trafiksäkerhetsverket på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen, om inte något annat bestäms på något annat ställe i lag.

23 c §

Tjänsteansvar

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på personer som svarar för vidareutbildningsverksamhet som avses i 7 d § och personer som ger vidareutbildning i uppgifter i anslutning till vidareutbildningen och på dem som utför besiktningsorgansuppgifter som avses i 13 c § 2 mom. i de uppgifterna.

23 d §

Avhjälpan av miljöskador

På avhjälpan av en sådan betydande förorening av grundvatten eller vattendrag eller en sådan i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) avsedd naturskada som orsakats av en transport tillämpas vad som föreskrivs i 137 § och 176 § 2 mom. i miljöskyddslagen (527/2014).

Trafik- och kommunminister *Paula Risikko*

Lag

om ändring av lagen om transport av farliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 7 c §, 13 c § 4 mom., 13 d § 2 mom., 13 f §, 20 § 3 mom. och 23 c § 1 mom.,
 sådana de lyder, 7 c §, 13 c § 4 mom. och 20 § 3 mom. i lag 956/2013, 13 d § 2 mom. i lag 124/2001, 13 f § i lagarna 124/2001, 215/2005 och 1004/2011 och 23 c § 1 mom. i lag 1004/2011, samt
fogas till lagen nya 7 d och 23 d § som följer:

Gällande lydelse

7 c §

Behörighetsvillkor för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar

Utöver vad som separat föreskrivs om behörigheten för personer som utför besiktningar och beviljar enskilt godkännande, ska personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar ha tilläggsutbildning i form av sådan specialutbildning som behövs för att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar.

Närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar får utfärdas genom förordning av statsrådet. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om de tekniska detaljerna i fråga om den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar. Närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av bilinspektörer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar vid försvarsmakten samt om inträdeskraven till utbildningen får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

Förslagen lydelse

7 c §

Behörighetsvillkor för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar

Utöver vad som separat föreskrivs om behörigheten för *besiktare och utförare av enskilt godkännande*, ska personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar ha *vidareutbildning* i form av sådan specialutbildning som behövs för att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar.

Genom förordning av statsrådet får det utfärdas närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar samt bestämmelser om inträdeskraven till specialutbildningen, om de prov som ansluter sig till specialutbildningen och om det betyg som ges över proven. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om grunderna för bedömning och godkännande av proven och de tekniska detaljerna som ansluter sig till den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar. Närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av fordonsinspektörer som beviljar TFÄ-godkännanden

och utför TFÄ-besiktningar vid försvarsmakten samt om inträdeskraven till utbildningen får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

Fogas till nya mom.

7 d §

Tillstånd att ge vidareutbildning för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar

Den som ger personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar vidareutbildning ska ha av Trafiksäkerhetsverket beviljat tillstånd att ge vidareutbildning. Trafiksäkerhetsverket beviljar också tillstånd att ordna enskild fortbildning. På den som ordnar en sådan fortbildning tillämpas det som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om den som söker utbildningstillstånd och om beviljande av utbildningstillstånd.

Trafiksäkerhetsverket kan vid behov ge specialutbildning.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på den specialutbildning som ges av försvarsmakten och som krävs av försvarsmaktens fordonsinspektörer.

Vidareutbildningstillstånd beviljas en sökande, om sökanden uppfyller de förutsättningar för beviljande av vidareutbildningstillstånd som föreskrivs i 30 § i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet (957/2013) och om sökanden förfogar över tillräcklig och yrkesskicklig undervisningspersonal som är förtrogen med godkännandeverksamhet samt TFÄ-godkännanden och TFÄ-besiktningar.

Till ansökan om vidareutbildningstillstånd ska fogas de uppgifter och de redogörelser och utredningar som anges i 31 § i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet samt uppgift om vad den person som svarar för utbildningsverksamheten har för utbildning och erfarenhet i anslutning till godkännandeverksamheten. Till övriga delar tillämpas vad som föreskrivs i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet på ansökan om vidareutbildningstillstånd.

Trafiksäkerhetsverket ska bevilja vidareutbildningstillstånd till sökande som uppfyller

kraven i 4 mom. och som lämnar de redogörelser och utredningar som avses i 5 mom.

På återkallande av vidareutbildningstillstånd, på prov i anslutning till vidareutbildningen och bevarande av handlingar som gäller dem, på den opartiskhet som ska iakttas vid tillhandahållande av vidareutbildning, på avvikelser från förvaltningslagens bestämmelser om jäv i vidareutbildningen och på tillsynen över innehavare av vidareutbildningstillstånd tillämpas vad som föreskrivs i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet.

13 c §

Besiktningsorgan och deras uppgifter

Ett besiktningsorgan ska självt utföra de uppgifter som besiktningsorgan som det förbinder sig att utföra. De besiktningsorgan som avses i 1 mom. 1–5 punkten kan dock anlita underleverantörer för deluppgifter som gäller påvisande av överensstämmelse med kraven, periodisk besiktning och andra besiktningar under förutsättning att besiktningsorganet har kommit överens med uppdragsgivaren om detta. De aktörer som utför dessa uppgifter ska dock omfattas av besiktningsorganets ackreditering eller vara separat ackrediterade i enlighet med 13 e §, om de utför uppdrag för ett besiktningsorgan som måste vara ackrediterat. Besiktningsorganet svarar för de uppgifter som utförts av underleverantörer. Närmare bestämmelser om besiktningsorgans rätt att anlita underleverantörer får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 c §

Besiktningsorgan och deras uppgifter

Ett besiktningsorgan ska självt utföra de uppgifter som besiktningsorgan som det förbinder sig att utföra. De besiktningsorgan som avses i 1 mom. 1–5 punkten kan dock anlita underleverantörer för deluppgifter som gäller påvisande av överensstämmelse med kraven, periodisk besiktning och andra besiktningar under förutsättning att besiktningsorganet har kommit överens med uppdragsgivaren om detta. De aktörer som utför dessa uppgifter ska dock omfattas av besiktningsorganets ackreditering eller vara separat ackrediterade om de utför uppgifter för ett besiktningsorgan som måste vara ackrediterat. Om dessa aktörer är separat ackrediterade ska de antingen vara ackrediterade enligt standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 som gäller provnings- och kalibreringslaboratoriernas kompetens och besiktningsorganet ska konstatera att de är oavhängiga och opartiska provningslaboratorier, så att de kan utföra provningen i enlighet med sin ackreditering, eller vara ackrediterade i enlighet med 13 e §. Besiktningsorganet svarar för de uppgifter som utförts av underleverantörer. Närmare bestämmelser om besiktningsorgans rätt att anlita underleverantörer får utfärdas genom förordning av statsrådet. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om tillämpning av standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 i enlighet med inter-

Gällande lydelse

Förslagen lydelse

nationella förpliktelser som är bindande för Finland samt Europeiska unionens rättsakter.

13 d §

13 d §

*Erkännande av besiktningsorgan**Erkännande av besiktningsorgan*

Uppgifter enligt 13 c § 1 mom. som krävs för att påvisa att de förpackningar och tankar som används vid transporter enligt 6 § 2 mom. vilka utförs under kontroll av försvarsmakten överensstämmer med kraven, kan utföras även av en sådan militär inrättning eller militärmyndighet som huvudstaben har erkänt. Ett sådant besiktningsorgan skall i tillämpliga delar uppfylla de krav som i denna lag ställs på besiktningsorgan, och i fråga om det iaktas även i övrigt i tillämpliga delar vad som i denna lag bestäms om besiktningsorgan.

Uppgifter enligt 13 c § 2 mom. som krävs för att påvisa att de förpackningar och tankar som används vid transporter enligt 6 § 2 mom. vilka utförs under kontroll av försvarsmakten överensstämmer med kraven, kan utföras även av en sådan militär inrättning eller militärmyndighet som huvudstaben har erkänt. Ett sådant besiktningsorgan ska i tillämpliga delar uppfylla de krav som i denna lag ställs på besiktningsorgan, och i fråga om det iaktas även i övrigt i tillämpliga delar vad som i denna lag bestäms om besiktningsorgan.

13 f §

13 f §

*Utförande av besiktningsorganets uppgifter**Utförande av besiktningsorganets uppgifter*

När besiktningsorganen sköter uppgifter enligt 13 c § 1 och 2 mom. samt 20 § 2 mom. skall de iaktta bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). I språklagen (423/2003) finns bestämmelser om besiktningsorganens språkliga skyldigheter i fråga om service. Om besiktningsorganets uppgifter sköts av en i 13 e § 1 mom. 1 punkten avsedd avskild och identifierbar del av en juridisk person, tillämpas dock inte 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen på besiktningsorganets anställda.

Besiktningsorganen är skyldiga att inom gränserna för sitt verksamhetsområde tillhandahålla besiktningsorganstjänster på jämlika grunder till alla som vill ha tjänster. Skyldigheten att tillhandahålla tjänster gäller dock inte ett besiktningsorgan som avses i 13 e § 1 mom. 1 punkten och som är en avskild och identifierbar del av en juridisk person.

När besiktningsorganen sköter uppgifter enligt 13 c § 2 och 3 mom. samt 20 § 2 mom. ska de iaktta bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). I språklagen (423/2003) finns bestämmelser om besiktningsorganens språkliga skyldigheter i fråga om service. Om besiktningsorganets uppgifter sköts av en i 13 e § 1 mom. 3 punkten avsedd *del som är avskild från organets övriga verksamhet*, tillämpas dock inte 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen på besiktningsorganets anställda.

Besiktningsorganen är skyldiga att inom gränserna för sitt verksamhetsområde tillhandahålla besiktningsorganstjänster på jämlika grunder till alla som vill ha tjänster. Skyldigheten att tillhandahålla tjänster gäller dock inte ett besiktningsorgan som avses i 13 e § 1 mom. 3 punkten och som är en avskild *del av organets övriga verksamhet*.

20 §

Begäran om omprövning

Omprövning av ett beslut som ett besiktningsställe har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande och TFÄ-besiktning eller som den som beviljat enskilt godkännande har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande får begäras hos Trafiksäkerhetsverket på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen, om inte något annat bestäms på något annat ställe i lag.

23 c §

Tjänsteansvar

På den som utför besiktningsorgansuppgifter som avses i 13 c § 1 mom. tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar i de uppgifterna.

Fogas till nya mom.

20 §

Begäran om omprövning

Omprövning av ett beslut som ett besiktningsställe har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande och TFÄ-besiktning eller som den som beviljat enskilt godkännande har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande *eller som en i 7 d § avsedd innehavare av vidareutbildningstillstånd har fattat i ett utbildningsärende* får begäras hos Trafiksäkerhetsverket på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen, om inte något annat bestäms på något annat ställe i lag.

23 c §

Tjänsteansvar

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på personer som svarar för vidareutbildningsverksamhet som avses i 7 d § och personer som ger vidareutbildning i uppgifter i anslutning till vidareutbildningen och på dem som utför besiktningsorgansuppgifter som avses i 13 c § 2 mom. i de uppgifterna.

23 d §

Avhjälpan av miljöskador

På avhjälpan av en sådan betydande förorening av grundvatten eller vattendrag eller en sådan i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) avsedd naturskada som orsakats av en transport tillämpas vad som föreskrivs i 137 § och 176 § 2 mom. i miljöskyddslagen (527/2014).